

Yläkoulujen ja lukion yhdistäminen

Sivistys- ja kulttuurilautakunta 17.01.2024 § 9

Kouluverkkoselvityksen laatiminen

Mänttä-Vilppulan kaupungin taloudessa on tällä hetkellä kumulatiivista alijäämää noin 1,9 miljoonaa euroa, joka täytyy kuntalain mukaan saada katettua vuoden 2026 loppuun mennessä. Kaupungin talouden tasapainottamiseksi jokaisen toimialan on täytynyt selvittää mahdollisia säästöesityksiä. Sivistys- ja kulttuuripalveluista tuli kaupungin suurin toimiala 1.1.2023 alkaen sosiaali- ja terveystalouden siirtyä hyvinvointialueelle. Näin ollen myös talouden tasapainotuksen osalta sivistys- ja kulttuuripalveluiden osuus tulee olemaan suurin, ja se vaatii rakenteellisia muutoksia, joista keskeisin on kouluverkon mukauttaminen vastaamaan oppilasmäärien kehitystä. Kaupunginhallitus perusti kokouksessaan 13.6.2022 § 184 kouluverkkotyöryhmän, jonka tehtävänä oli hankkia ja laatia tarkat selvitykset sekä laatia kouluverkkoselvitys. Mänttä-Vilppulan kaupungissa ei ollut aikaisemmin laadittu kouluverkkoselvitystä, joten tarve selvityksen tekemiselle oli ilmeinen.

Kouluverkkotyöryhmä kokoontui 10 kertaa vuosien 2022-2023 aikana. Se kävi keskustelua kouluverkosta opettajien, oppilaiden, ammattijärjestön, moniammatillisen työryhmän, asiantuntijoiden, valtuutettujen ja virkamiesten kanssa. Kouluverkkotyöryhmä myös teetti PPG Oy:llä selvityksiä uusien koulurakennusten kustannuksista ja vanhojen peruskorjauksesta. Kouluverkkotyöryhmä selvitti myös mahdollisen uuden koulurakennuksen sijaintivaihtoehtoja ja teki niistä SWOT-analysit.

Kouluverkkoselvitystä esiteltiin valtuustolle valtuustoseminaareissa (02/2023, 05/2023, 10/2023), valtuustoryhmien puheenjohtajille (05/2023 ja 10/2023), yläkoulujen ja lukion opetushenkilökunnalle (08/2023) ja nuorisovaltuustolle (11/2023). Tämän lisäksi kaikille oppilaille ja opiskelijoille järjestettiin sähköinen kysely, jossa he saivat sanoa mielipiteitä kouluverkkoselvityksestä ikätasonsa mukaisesti.

Kouluverkkoselvityksen yhteydessä tehtiin lapsivaikutusten arvio, yritysvaikutusten arvio ja konsernivaikutusten arvio.

Kouluverkkoselvitys laadittiin niin, että siinä on huomioitu valtuuston hyväksymä strategia. Sieltä nousevia asioita ovat taloudellisuus (Taloudellisesti tasapainoinen seutukaupunki), yhtenäisyys (yhtenäinen ja yhteisöllinen taidekaupunki) ja elinvoima (Elinvoimainen ja osaava koulutuskaupunki).

Kouluverkkotyöryhmä toimi asiantuntijatyöryhmänä. Se ei tehnyt varsinaisia ehdotuksia toimenpiteistä. Sen sijaan kouluverkkotyöryhmä selvitti, minkälaisia vaikutuksia erilaisilla kouluverkkoratkaisuilla olisi. Esityksen kouluverkkoa koskevista päätöksistä tekevät viranhaltijat.

Yhteistoimintamenettely

Kaupunginhallitus käynnisti yhteistoimintamenettelyn 6.11.2023, joka koski kouluverkkoselvityksen perusteella esitettäviä henkilöstö- ja tehtävämuutoksia. (Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 295)

Vaikuttamismahdollisuuksien varaaminen

Kouluverkkoselvityksestä järjestettiin yleinen tiedotustilaisuus kaupungintalon valtuustosalissa 8.11.2023 klo 17 ja kolme kuulemistilaisuutta: 14.11.2023 klo 17 kaupungintalon valtuustosalissa, 22.11.2023 klo 17 Kolhon koululla ja 23.11.2023 klo 17 Vilppulan yhteiskoululla.

Kuulemistilaisuuksien jälkeen varattiin vielä mahdollisuus lähettää kirjalliset lausunnot ja vastineet kouluverkkoselvitykseen ja toimenpide-ehdotuksiin 19.12.2023 mennessä.

Kouluverkkoselvityksen pohjalta viranhaltija teki päätösehdotukset, joita esiteltiin tiedotus- ja kuulemistilaisuuksissa yhdessä kouluverkkosuunnitelman kanssa. Yläkoulujen ja lukion osalta esitettiin, että Koskelan yläkoulu, Vilppulan yhteiskoulu ja Mäntän lukio yhdistetään yhdeksi kouluksi nykyisen Koskelan yläkoulun ja Mäntän lukion yhteyteen elokuussa 2027.

Perusteet päätösesitykselle

Koskelan yläkoulun, Vilppulan yhteiskoulun ja Mäntän lukion yhteinen opiskelijamäärä laskee ennusteiden mukaan 412 opiskelijasta 314 opiskelijaan elokuuhun 2027 mennessä. Lasku jatkuu edelleen niin pitkälle, kuin voimme tehdä opiskelijaennusteita. Lukuvuonna 2031-2032 opiskelijoita on enää 262. Opiskelijoiden määrän lasku, koulujen välinen vain 7 km etäisyys, laaja ja ikääntyvä kiinteistökanava ja kaupungin haasteellinen taloudellinen tilanne vaativat ratkaisuja. Selkein ratkaisu on yläkoulujen ja lukion yhdistäminen nykyisen Koskelan koulun ja Mäntän lukion yhteyteen elokuussa 2027.

Perustelut päätökselle ovat seuraavat:

1. Siitä saadaan noin 330 000 € nettosäästöt vuositasolla
2. Hallinto helpottuu (Rehtori saatavilla helpommin)
3. Toiminta yhtenäistyy (strategian mukaisesti)
4. Pätevän opetushenkilöstön pysyvyys turvataan (saadaan tunnit riittämään paremmin)
5. Pätevän oppilashuoltohenkilöstön saatavuus turvataan

Koulujen yhdistäminen Koskelan yläkoulun ja Mäntän lukion yhteyteen perustuu kouluverkkoselvityksen yhteydessä tehtyihin selvityksiin. Niiden mukaan koulujen yhdistäminen Mänttään on kokonaisuutena ottaen järkevämpää kuin koulujen yhdistäminen Vilppulaan.

Koskelan yläkoulun ja Mäntän lukion

1. yhteydessä on riittävästi tilaa kaikille opiskelijoille. Uuden koulurakennuksen rakentaminen ei ole välttämätöntä.
2. yhteistyö SASKY koulutus kuntayhtymän kanssa helpottuu.
3. yhteyteen sijoitettava koulu on konsernin näkökulmasta edullisempi vaihtoehto. (Yritysvaikutusten arviointi, konsernivaikutusten arviointi, opiskelija-asunnot)
4. yhdistettävä koulu on lukion markkinoinnin kannalta edullisempi vaihtoehto.
5. yhteyteen on järkevämpää yhdistää koulut, koska Mäntässä sijaitsevien koulukiinteistöjen tasearvo on paljon suurempi kuin Vilppulassa.
6. yhteydessä koulukuljetukset olisivat noin 30 000 €/vuosi halvemmat kuin Vilppulassa.

7. yhteyteen sijoitettava koulu ei tarvitsisi uutta ruokasalia
8. yhteydessä on lyhyemmät etäisyydet liikuntapaikkoihin (uimahalli, jäähalli ja liikuntasali).

Lausunnot ja kannanotot

Määräaikaan mennessä lausuntoja ja vastineita kouluverkkoselvitykseen liittyen saapui yhteensä 13 kpl. Kaksi lausuntoa oli lähetetty myöhässä. Kolhon koulun lakkauttamista ja yhdistämistä Vilppulankosken kouluun koskevia lausuntoja ja kannanottoja oli kymmenen. Koskelan alakoulun lakkauttamista vastustanut adressi saapui myöhässä. Vilppulan yhteiskoulun, Koskelan yläkoulun ja Mäntän lukion yhdistämistä koskevia kannanottoja tuli yksi.

Näiden lisäksi nuorisovaltuusto lähetti oman lausuntonsa, jossa nähtiin kouluverkkouudistus tarpeelliseksi. Nuorisovaltuusto kannatti uuden koulun rakentamista yläkouluille ja lukiolle sekä pitää alakoulujen yhdistämistä Mäntässä hyvänä asiana. Nuorisovaltuusto halusi, että syrjäseutujen koulukuljetukset huomioidaan päätöksiä tehtäessä.

Mänttä-Vilppulan opettajien ammattiyhdistys ry lähetti myös lausuntonsa kouluverkkoselvityksestä. Opettajien ammattiyhdistys piti parempana liiallisten koulujen käytössä olevien kiinteistöjen vähentämistä, kuin opetuksen resursseista leikkaamista. Tämän lisäksi ammattiyhdistys esitti, että kouluja yhdistettäessä kiinnitettäisiin huomiota opettajien työhyvinvointiin ja työkuultuurien kivuttomaan yhdistämiseen. Edelleen he esittivät, että opettajien virat tulee säilyttää ja mahdolliset yhdistelmävirat nimetä niin, että ne vastaavat todellisuutta.

Liitteet

Kouluverkkoselvitys ja kaikki siihen liittyvät liitteet ovat Sivistys- ja kulttuurilautakunnan kokouksen pykälän 7 liitteenä (sivistys- ja kulttuurilautakunta 17.1.2024 § 7) ja ne ovat myös nähtävillä kokouksessa.

Sivistysjohtaja Juhani Tolonen
juhani.tolonen(at)taidekaupunki.fi, 050 516 8854

Esittelijä

Sivistysjohtaja Juhani Tolonen

Päätösesitys

Sivistys- ja kulttuurilautakunta päättää esittää hallituksen kautta valtuustolle, että Koskelan yläkoulu, Vilppulan yhteiskoulu ja Mäntän lukio yhdistetään yhdeksi kouluksi nykyisen Koskelan yläkoulun ja Mäntän lukion yhteyteen elokuussa 2027.

Asian käsittely kokouksessa:

Pykälään tehtiin tekninen korjaus määräaikaan mennessä saapuneiden vastineiden kokonaismäärään 12 13, sekä Kolhon koulun lakkauttamista ja yhdistämistä Vilppulankosken kouluun koskevien kannanottojen määrään kahdeksan kymmenen.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy Koskelan yläkoulun, Vilppulan yhteiskoulun ja Mäntän lukion yhdistämisen yhdeksi kouluksi nykyisen Koskelan yläkoulun ja Mäntän lukion yhteyteen elokuussa 2027.

Asian käsittely kokouksessa:

Puheenjohtaja kysyi onko pykälän osalta esteellisyyksiä. Arto Lampinen ilmoitti esteellisyytensä, (intressijäävi) ja poistui kokouksesta pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (19.40-19.58). Teemu Happonen ilmoitti esteellisyytensä, (intressijäävi) ja poistui kokouksesta pykälän käsittelyn ja päätöksen teon ajaksi.

Sivistysjohtaja Tolonen avasi pykälän perusteita.

Sari Päivärinta teki vastaesityksen, ettei Koskelan yläkoulua, Vilppulan yhteiskoulua ja Mäntän lukiota yhdistetä yhdeksi kouluksi nykyisen Koskelan yläkoulun ja Mäntän lukion yhteyteen elokuussa 2027. Perusteluina Päivärinta esitti seuraavat:

Mänttä-Vilppulassa syntyneiden lasten määrässä on tapahtunut merkittävä muutos kouluverkkoselvityksen aikana (34 syntynyttä lasta vuonna 2023). Esitän, että yhtenäiskoulun mahdollisuus tutkitaan niin, että Vilppulassa Vilppulankosken koulu ja Vilppulan yhteiskoulu yhdistyvät yhdeksi kokonaisuudeksi (0-9 luokat) ja Savosenmäen koulu ja Koskelan yläkoulu yhdistyvät yhdeksi kokonaisuudeksi (0-9 luokat). Esimerkkeinä lähikunnista voidaan mainita Keuruu (Haapamäki) ja Jämsä (Jämsänkoski). Näin lapset ja nuoret voivat käydä lähikoulua eikä matkakustannuksia synny. Janne Peltola kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosesitys suoritetaan äänestys. Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutoäänestyksenä. Kaupunginhallituksen pohjaesitys on JAA ja Sari Päivärinnan muutosesitys on EI. Äänestystapaesitys hyväksyttiin.

Suoritettiin äänestys. Äänestyksessä annettiin 5 JAA ääntä (Anttila, Lehtinen, Pietiläinen, Välimäki ja Ala-Herttuala) ja 2 EI ääntä (Peltola, Päivärinta).

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän päätösesitys säilyi voimassa.

Päätös Kaupunginhallitus päätti esittää valtuustolle, että se hyväksyy Koskelan yläkoulun, Vilppulan yhteiskoulun ja Mäntän lukion yhdistämisen yhdeksi kouluksi nykyisen Koskelan yläkoulun ja Mäntän lukion yhteyteen elokuussa 2027. Sari Päivärinta jätti eriävän mielipiteen kirjallisena.

Kaupunginvaltuusto 19.02.2024 § 9
808/00.01.00.00/2022

Esittelijä Kaupunginhallituksen päätösesitys

Päätösesitys	Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Koskelan yläkoulun, Vilppulan yhteiskoulun ja Mäntän lukion yhdistämisen yhdeksi kouluksi nykyisen Koskelan yläkoulun ja Mäntän lukion yhteyteen elokuussa 2027.
Käsittely kokouksessa	<p>Keskustelun aluksi valtuutettu Leea Sultani ilmoitti olevansa esteellinen (intressijäävi) osallistumaan asian käsittelyyn ja päätöksentekoon ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi yleisöön 19.45-19.56.</p> <p>Valtuutettu Lasse Anttila esitti, että yläkoulujen osalta ei vielä tehdä päätöksiä vaan selvitetään vielä eri vaihtoehtoja ja niiden kustannuksia.</p> <p>Nuorisovaltuuston edustaja Miikka Kytömäki käytti kannatuspuheenvuoron kaupunginhallituksen päätösesityksestä.</p> <p>Valtuutetut Teemu Happonen, Arto Lampinen ja Sari Päivärinta kannattivat Lasse Anttilan esitystä.</p> <p>Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka ovat Lasse Anttilan esittämän ja Teemu Happonen, Arto Lampisen ja Sari Päivärinnan kannattaman esityksen kannalla, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Puheenjohtaja esitti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä. Äänestystapaesitys hyväksyttiin.</p> <p>Äänestyksessä annettiin 15 JAA ääntä ja 15 EI ääntä. Puheenjohtaja totesi, että valtuusto päätti äänin 15/15, puheenjohtajan äänen ratkaistessa, että Lasse Anttilan muutosesitys, yläkoulujen osalta ei vielä tehdä päätöksiä vaan selvitetään vielä eri vaihtoehtoja ja niiden kustannuksia, tuli päätökseksi.</p>
Päätös	Kaupunginvaltuusto päätti, että yläkoulujen osalta selvitetään vielä eri vaihtoehtoja ja niiden kustannuksia.